

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ascensus Moysis in montem Seu De Oratione Tractatus Tribus Stationibus ac vijs Purgatiua Illuminatiua Vnitiua distinctus

Crombecius, Johannes

Avdomari, 1618

Textvs Vigessimvs. In conspectu filiorum Israel.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38133

TEXTVS VIGESIMVS.

In conspectu filiorum Israël.

De zelo animarum & humilitate seruandâ.

Contem- 8. **D**Vo hic occurrunt in vertice adeo
platio mi
nor beati rum. Quantumcumque profecerit quispiam
tudine. in contemplationis perfectione, omnem ta-
men illius consummationem imperfectam
esse, si cum ea, quæ in cælis nobis continget,
conferatur. Testatur is qui etsi raptus ad terri-
um calum, audivit arcana verba, quæ non licet ho-
mini loqui; tamen ex parte (ait) cognoscimus;
ex parte prophetamus. Cum autem venerit quod
perfectum est, evacuabitur quod ex parte est. Vidi-
mus nunc per speculum, & in ænigmatibus; tunc autem
facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte, tunc
autem cognoscam, sicut & cognitus sum.

Contem 9. Alterum est ut memores simus, humi-
platio re
ferri de- cõsortio divino tribuuntur, & referri in pro-
bet in ze ximorum utilitatem; & reipia, quemque
lum ani- suo tempore, alijs liberaliter impertiri debe-
marum. re, quæ à Deo tam profusa largitate gratis re-
ceperit. Et hoc ipsum textus noster indicat,
cum ait, speciem gloriæ Domini fuisse in igne
ignis, in conspectu filiorum Israël. Ideo nunc
ges

NVI
276

que lucere debet lux nostra coram hominibus, ut videant opera nostra bona, & glorificent patrem nostrum qui in caelis est. Si enim Christus, qui ab aeterno in sinu patris residens, omnem gloriam, qua beati perfruuntur, cum misero hominum statu commutare dedignatus non fuerit; & eo maximè fine, ut quæ ex eodem sinu hausisset, ea mortalibus communicaret, Quid mirum si qui non à natura, sed à Dei benignitate adeo præclarum munus accipiunt, ut ad tantæ Maiestatis familiaritatem admittantur; illi deinde non nihil descendant ad alios iacentes, aut minus erectos elevandos, & reducendos, suoque Creatori restituendos. Nos nobis nati non sumus, sed Deo & reipublicæ. Ita enim ratiocinatur Sanctus Gregorius Cùm proximorum, inquit, causis exterioribus; qui aptè deserviant desunt, debent hi quoque, qui spiritualibus donis pleni sunt, eorum infirmitatibus condescendere, terrenisque illorum necessitatibus, in quantum decenter valeant, charitatis condescensione servire; nec tædere animum debet, si sensus eius contemplationi spiritualium supereminens, aliquando dispensandis rebus minimis, quasi minoratus inflectitur; quando illud verbum, per quod constat omnis creatura, ut prodesset hominibus assumpta humanitate voluit paulò minus ab angelis minorari. Hæc Gregorius. Quare D. Bernardus ijs qui à suavis illis Dei complexibus agrè se avelli patiuntur exponens,

Matth. 5.
16.

Sib. 19.
mor. cap.
22.

D d 3 quo

quodnam sit verum officium cōtemplationis ita ait. Hoc vera & casta contemplatio habet, vt mentem, quam divino igne vehementer accendit, tanto interdum repleat zelo & desiderio acquirendi Deo, qui eum similiter diligit; vt orium contemplationis, pro studio prædicationis lubentissime intermittat & rursus postea votis, aliquatenus in hac parte, tanto ardentius redeat in idipsum, quam si fructuosius intermisisset meminere. Hæc Bernardus. Quod dicit de prædicationis officio, de præstâdis officijs caritatis, vbi de gloria Dei, & consolatione fratrum nostrorū agitur, ita tuendum est. Facile enim est cum Maria Magdalena otari ad pedes Salvatoris, sed

Luc. 10.
40.

Martha reclamationem: Domine non est tibi cura, quod soror mea reliquit me solam ministrare, dic ergo vt me adiuuet.

10. Adde & tertium: meminerit qui ad tantam celsitudinē extollitur, se esse mortale, peccatore, mutabilem; de cælo cecidisse Luciferū,

Ad humilitatem de paradiso excidisse primum hominē, Deo conservā manibus creatum, vniuersi parentem, sumdam & mis gratiæ præsidij munitum. Cognoscenda. donum istud intimi cum Deo consortij omnino esse celeste; beneficiumque à Deo singulare. Caveat etiam atq; etiā ne extollatur sicut potens in potentia sua: sed & cum obtulerit humiliter gratias agat, & cum obtraxerit, patienter ferat, notisq;

Psal. 17.
29.

Domine retraxerit, dicere, Deus meus illumina tenebras meas. Omnia

22.

NVI
276

enim qui se humiliat, exaltabitur, & qui se exaltat humiliabitur.

SECTIO SECVNDA.

De delectatione quarto actu fructuque contemplationis.

I. **A**ctus quartus contemplationis est incredibilis fructus, & delectatio, Fructus
contemplationis
1.
 quæ ex Dei presentia, colloquio, luminibus, contemplationis
1.
 auxilijs, communicatione secretorum, virtutū Letitia
spiritualis.
 incremento percipiuntur. Magna hæc sunt, &
 nescio an maiora in hac peregrinatione exco-
 giari possint: letantur homines parvo accep-
 to beneficio: efferuntur letitia si thesaurum
 inveniunt, si verbū gratum a Rege accipiant
 si promissum beneficium audiant; imò si ad
 eius colloquium admittantur. Quid de regi-
 bus loquimur? Plusquam Salomon hic est
 Rex Regum, Dominus Dominantium, qui
 in manu orbem gestat, & cuius comparatio-
 ne imitar pulvisculi omnia reputantur, &
 huic liceat colloqui, cor manifestare, audire
 & reddere voces. Hic fileat omnis eloquen-
 tia, calamus omnis stupeat, lingua hareat,
 & omnis sapientia humana tanto fulgori se
 palpi an lo submittat. Psal. 115
12.
Quid retribuam Domino, ait propheta, pro omnibus qua retribuit mihi.
 Multa & excelsa fecit tibi o Rex David; sed
 illud summum quòd te frequentissimè in cõ-
 sortium familiaritatis & deliciarum suarum

D d 4 ad

Can. 8.7 admittat. Si dederit homo omnem substantiam de-
mus sua pro dilectione, & retributione, quasi nihil

Luc. 1. Deus despiciet eam. Fecit Dominus servis suis
49. magna qui patens est, & sanctum nomen eius. Qua-
re idem rex merito exclamat. Quam magna

Psal. 30. multitudo dulcedinis tua Domine, quam abscondisti
30. timentibus te. Persecisti eis qui sperant in te, in con-
spectu filiorum hominum. Abscondisti eos in abs-
condito faciei tuae, à conturbatione hominum. Pro-
teges eos in tabernaculo tuo, à contradictione lin-
guarum. Quid maius, maioriq̃ consolatione
dignum recenseri potest? Oculo Dei teguntur
isti, ut nemo qui noceat aut turbet, appro-
pinquare possit. Si quis eminus telo petere
velit; si quis lingua venenata perfodere, nec
id illi integrum relinquitur: nam absconditi
sunt in tabernaculo Regis. Circa quod multi
praesidiarij astant, & accedentes arcent, atque
in fugam convertunt.

Latitia 2. Hæc animi lætitia oritur primùm ex bo-
Spiritus ni presentis nonnulla possessione; quod bo-
his Origo. num, cum Deus sit, sequitur summum esse,
1. & summum gaudium adferre solere. Et cen-
setur præsens esse supra modum ordinarium,
tum quia maiores effectus præsentie suæ tali
animæ indicat; tum quia lumina, solatia, se-
sus amoris eximij, quæ omnia à nulla crea-
tura produci possunt, satis arguunt dignum
Dei hic esse; tum quia mens pura, & ab om-
ni peccati labe purgata, seipsa fruitur ac vti-

NVI
276

car in honorem diuine maiestatis. Denique qui sic afficitur, inania sperat, & expectat de manu tam liberalis ac benigni Domini, atque in eius obsequio, & vivere, & emori, statuitque id ipsum firmiter, & confidit.

3. Ex hoc sequuntur gaudiorum excessus quidam; atque inprimis iubilus mentis. Qui enim hausto copiose vino imbutus, & leti sunt, & in voces lætitię profiliunt, totique sese effundunt. Ita & qui nectar istud hauserunt, corde lætitię gestiente in hymnos & cantica prorumpunt, & toto animo in laudes diuinas sese effundunt.

4. Alius excessus, ebrietas spiritualis vocatur: estque experientia voluptatis internę, maior quàm cor hominis, aut appetitus capere possit. Vt eum ebrium dicimus, qui plus vini accepit, quàm vt ferat eius natura, vsusque rationis. Eum quoque ebrium dicimus ac musto diuino plenum, qui maiori copia nectar istud cęleste potavit, quàm vt natura capere possit. Generat verò hæc sancta ebrietas hos effectus; atque inprimis ad cantica, diuinaque laudes referendas pium animum incitat, lacrymarum fontes profluentes ciet. Subinde hominem ad edendos motus externos inconditos impellit. Hunc Beatus Franciscus diuinas laudes decantans labia lingebat, quasi ex ore mel exprimeret, quod rursus resorberet. Saltant alij, plauduntque ma-

nibus, ingenti clamore testantes voluptatem.

Lib. conf. Ita Beatus Augustinus post conversionem & baptismum suum, ebrius gratia ista dum interpretaretur psalmum quartum *Cum invocarem exaudivisti me*, mirum in modum hanc

Psal. 41. letitiam testabatur. Et si potuisset, uti voce, quæ per univrsium orbem exaudita fuisset, exclamasset, *filij hominum vsquequo gravi corde, ut quid diligitis vanitatem, & queritis mendacium.* Nonnulli vagantur palabundi nescientes quid agant. Quod Beato Francisco Xaverio

In eius vita. accidisse testatur Horatius Turcellinus. Alij his delicijs interne occupati obmutescunt, miranturque ac stupent hominum dementiam qui cum hisce delicijs pasci possent, porcorum filiquas admodum studiose conquirant, &

Thren. 4. qui nati in croceis, amplectantur stercora. Operant quoque omnium hominum conversionem, & cur ij ad cor non redeant & mirantur, & queruntur. Denique adeo excrevit huiusmodi voluptas, ut cor findi non raro videatur; homoque plane deficeret, nisi & illa gratia, quæ illum gaudio perfundit, eadem tueretur, ac fulciret. Hinc vox illa in canticis.

Can. 2. 5. Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo.

5. Ebrij post varias lætitiæ gesticulationes in somnum declinant, & ebrij nostri, sedato illo fervoris impetu, in Deo toti conquiescunt, & eo prolixè fruuntur. Hinc sponsus

NVI

426

in canticis. *Adiuvo vos filia Ierusalem per capreas cervosque camporum, ne suscitatis, neque evigilare faciat dilectam donec ipsa velit.* Filie Ierusalem animæ piæ sunt. Capree cervique camporū sunt sancti eminentes sanctitate, qui relicto hominum consortio deserta petunt, montes conscendunt, & potius in cælis animo, quàm in terris conversantur. Cornua gerunt in capite, virtutes nempe Cardinales & præcipue fortitudinem, quibus se contra omnes adversarios tueantur; hi, sponsæ seu piarum mentium curam gerunt, & eis præcipitur ne impediunt sponsam in Deo quiescentem, quamdiu ipsa velit. Sponsa verò perfruens hoc beneficio, ait, *Ego dormio, & cor meum vigilat.* Ex quibus colligimus contemplationē nomine somni insigniri. Quod Beatus Gregorius testatur. *Sciendum est, ait, quia in scriptura sacra somnus figuratè postus tribus modis accipitur.* Aliquando enim somno mors carnis, aliquando torpor negligentia, aliquando verò exprimitur calcaris terrenis desiderijs quies vita, sicut sponsa in canticis canticorum dicitur. *Ego dormio & cor meum vigilat quia videlicet sancta mens, quod se à strepitu temporalis concupiscentiæ comprimit, eò verius interna cognoscit; & tantò alacrius ad intima vigilat, quantò se ab exteriori inquietudine occultat.* Quod benè per Iacob in itinere dormientem figuratur, qui ad caput lapidem posuit & obdormiuit, à terra scalam calo inharrentem, in-

nixum

Can. 2. 7.

Can. 5. 2.

Lib. 5.

moral.

cap. 22.

nixum scilicet, ascendentes quoque & descendentes Angelos vidit. In itinere quippe dormire, est in hoc vita presentis transitu, a rerum temporalium amore quiescere. Angelos vero ascendentes cernere, est civis supernae patriae contemplari. Hæc Gregorius.

TEXTVS VIGESIMVS PRIMVS.

*Ingressusque Moyses medium nebula ascendit
in montem.*

2. **E**iusdem repetitio hic est. Nam verba ista duplici de causa ponuntur, primum quia nondum erat dictum Moysen ad montem pervenisse: deinde dicendum erat, ipsum quadraginta diebus & noctibus, in eo perseverasse. De ingressu in nebula dixerat. Illud de appulsu ad montem, interiecta parenthesis à textus continuatione, avulserat: montis ergo mentione facta apposite addit. *Et facti ibi quadraginta diebus & quadraginta noctibus.*

SECTIO SECVNDA.

De alijs contemplationis fructibus.

2. **E**Xintima illa vñione cum Deo, qui voluntatis sue indicia, servis suis
non